

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อศึกษาตัวแปรต่าง ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร ในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพหลังจากเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วัตถุประสงค์เฉพาะในการศึกษาตัวแปรต่าง ๆ มีดังนี้

1. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพหลังจากเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ หลังจากเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ หลังจากเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
4. เพื่อศึกษาการใช้เจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพหลังจากเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพหลังจากเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ หลังจากเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับพฤติกรรมในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังจากเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
6. เพื่อศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ การประเมินผลของการกระทำ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในพฤติกรรมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ หลังจากเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

7. เพื่อศึกษาว่าระดับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ หลังจากเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือไม่

8. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ มาใช้ประโยชน์ในการแนะแนวนักเรียนในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ หลังจากเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานการวิจัย

1. DA_{ij} มีสหสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับ DI อย่างมีนัยสำคัญ
2. DSN มีสหสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับ DI อย่างมีนัยสำคัญ
3. DA_{ij} ร่วมกับ DSN ทำนาย DI ได้อย่างมีนัยสำคัญ
4. DA_{ij} , DSN และ GPA ร่วมกันทำนาย DI ได้อย่างมีนัยสำคัญ
5. DI สามารถทำนาย B ได้อย่างมีนัยสำคัญ
6. DA_{ij} มีสหสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับ $\sum b_{ij} e_{ij}$ อย่างมีนัยสำคัญ
7. DSN มีสหสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับ $\sum NB_{ij} MC_{ij}$ อย่างมีนัยสำคัญ
8. A_{ij1} มีสหสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับ $(\sum b_{ij} e_{ij})$, A_{ij2} มีสหสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับ $(\sum b_{2j} e_{2j})$, A_{ij3} มีสหสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับ $(\sum b_{3j} e_{3j})$, A_{ij4} มีสหสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับ $(\sum b_{4j} e_{4j})$, A_{ij5} มีสหสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับ $(\sum b_{5j} e_{5j})$ และ A_{ij6} มีสหสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับ $(\sum b_{6j} e_{6j})$ อย่างมีนัยสำคัญ
9. SN_{ij} มีสหสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับ $(\sum NB_{ij} MC_{ij})$, SN_{2j} มีสหสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับ $(\sum NB_{2j} MC_{2j})$, SN_{3j} มีสหสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับ $(\sum NB_{3j} MC_{3j})$, SN_{4j} มีสหสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับ $(\sum NB_{4j} MC_{4j})$, SN_{5j} มีสหสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับ $(\sum NB_{5j} MC_{5j})$ และ SN_{6j} มีสหสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับ $(\sum NB_{6j} MC_{6j})$ อย่างมีนัยสำคัญ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2531 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 13 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในเขตการปกครองชั้นใน 6 โรงเรียน เขตชั้นกลาง 4 โรงเรียน และเขตชั้นนอก 3 โรงเรียน จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ "แบบสำรวจความรู้ลักษณะการคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพหลังจากเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" โดยสร้างตามขั้นตอนของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein (1980) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. สำรวจความเชื่อ กลุ่มอ้างอิงที่มีต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ หลังจากเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน
2. สร้างแบบสำรวจแบบทดลองให้นำไปให้นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 92 คนตอบ หาความเที่ยงความสอดคล้องภายในแบบอัลฟา ได้ค่าระหว่าง .35 ถึง .96 และนำค่าคุณศัพท์จากมาตรวัดเจตคติทางตรงต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ มาวิเคราะห์หองค์ประกอบแล้วคัดเลือกคุณศัพท์ที่มีค่าของน้ำหนักที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบที่ 1 ชัดเจนที่สุดมาใช้จากเกณฑ์นี้ทำให้ได้คุณศัพท์จำนวน 12 คู่ไปใช้ในการศึกษาจริง
3. นำแบบสำรวจไปให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 564 คนตอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส เอ็กซ์ วิเคราะห์ดังนี้

1. คำนวณคะแนน DA_{ij} จากสมการดังนี้

$$DA_{B(1-(2+3+4+5+6))} = \frac{A_{B1} - [A_{B2} + A_{B3} + A_{B4} + A_{B5} + A_{B6}]}{5}$$

2. คำนวณคะแนน DSN จากสมการดังนี้

$$DSN_{(1-(2+3+4+5+6))} = \frac{SN_1 - [SN_2 + SN_3 + SN_4 + SN_5 + SN_6]}{5}$$

3. คำนวณคะแนน DI จากสมการดังนี้

$$DI_{(1-(2+3+4+5+6))} = \frac{I_1 - [I_2 + I_3 + I_4 + I_5 + I_6]}{5}$$

4. คำนวณหาน้ำหนักถดถอยพหุคูณ (β_1, β_2) ระหว่างตัวแปรทำนาย คือ DA_B กับ DSN กับตัวแปรเกณฑ์ คือ DI จากสมการถดถอย ดังนี้

$$DI = DA_B \beta_1 + DSN \beta_2$$

5. คำนวณสมการถดถอยพหุคูณแบบทีละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) ระหว่างตัวแปรทำนาย คือ DA_B , DSN, GPA กับตัวแปรเกณฑ์ คือ DI

6. คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แบบพอยท์ไบซีเรียล (Point-biserial) ระหว่าง DI กับ B

7. คำนวณคะแนน $D\Sigma b_1 e_1$ จากสมการดังนี้

$$D\Sigma b_1 e_{1(1-(2+3+4+5+6))} = \frac{(\Sigma b_{11} e_{11}) - [(\Sigma b_{21} e_{21}) + (\Sigma b_{31} e_{31}) + (\Sigma b_{41} e_{41}) + (\Sigma b_{51} e_{51}) + (\Sigma b_{61} e_{61})]}{5}$$

8. คำนวณคะแนน $D\Sigma NB_j MC_j$ จากสมการดังนี้

$$D\Sigma NB_j MC_{j(1-(2+3+4+5+6))} = \frac{(\Sigma NB_{1j} MC_{1j}) - [(\Sigma NB_{2j} MC_{2j}) + (\Sigma NB_{3j} MC_{3j}) + (\Sigma NB_{4j} MC_{4j}) + (\Sigma NB_{5j} MC_{5j}) + (\Sigma NB_{6j} MC_{6j})]}{5}$$

9. คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่าง

ก. DA_{ij} กับ DI และ $D\sum b_{ij}e_{ij}$

ข. DSN กับ DI และ $D\sum NB_{ij}MC_{ij}$

ค. GPA กับ DI

10. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (b_{ij}) การประเมินผลของการกระทำ (e_{ij}) ผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำกับการประเมินผลของการกระทำ ($b_{ij}e_{ij}$) ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (NB_{ij}) แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (MC_{ij}) และผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงกับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($NB_{ij}MC_{ij}$) ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

ก. กลุ่มที่มีเจตนาจะเลือก B_1 กับ กลุ่มที่มีเจตนาจะไม่เลือก B_1

ข. กลุ่มที่มีเจตนาจะเลือก B_2 กับ กลุ่มที่มีเจตนาจะไม่เลือก B_2

ค. กลุ่มที่มีเจตนาจะเลือก B_3 กับ กลุ่มที่มีเจตนาจะไม่เลือก B_3

ง. กลุ่มที่มีเจตนาจะเลือก B_4 กับ กลุ่มที่มีเจตนาจะไม่เลือก B_4

จ. กลุ่มที่มีเจตนาจะเลือก B_5 กับ กลุ่มที่มีเจตนาจะไม่เลือก B_5

ฉ. กลุ่มที่มีเจตนาจะเลือก B_6 กับ กลุ่มที่มีเจตนาจะไม่เลือก B_6

ผลการวิจัย

1. ความแตกต่างของเจตคติทางตรงมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญน้อยกว่า .001 กับความแตกต่างของเจตนาในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ

2. ความแตกต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญน้อยกว่า .001 กับความแตกต่างของเจตนาในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ

3. ความแตกต่างของเจตคติทางตรง ความแตกต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงร่วมกันทำนายความแตกต่างของเจตนา ได้อย่างมีนัยสำคัญน้อยกว่า .001

4. ความแตกต่างของเจตคติทางตรง ความแตกต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและระดับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ร่วมกันทำนายความแตกต่างของเจตนา ได้อย่างมีนัยสำคัญน้อยกว่า .001

5. ความแตกต่างของเจตนา สามารถทำนายพฤติกรรมการศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญน้อยกว่า .001

6. ความแตกต่างของเจตคติทางตรงมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญน้อยกว่า .001 กับความแตกต่างของเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ

7. ความแตกต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญน้อยกว่า .001 กับ ความแตกต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ

8. เจตคติทางตรงต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญน้อยกว่า .001 กับ ผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำกับการประเมินผลของการกระทำนั้น

9. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญน้อยกว่า .001 กับ ผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงกับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงนั้น

10. มีขนิมเลขคณิตของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ การประเมินผลของการกระทำ ผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับผลการกระทำกับการประเมินผลของการกระทำ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงกับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ บางข้อกระทงในกลุ่มที่มีเจตนาจะเลือกและมีเจตนาจะไม่เลือกศึกษาต่อสายสามัญ กลุ่มที่มีเจตนาจะเลือกและมีเจตนาจะไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีพด้านช่างอุตสาหกรรม และกลุ่มที่มีเจตนาจะเลือกและมีเจตนาจะไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีพด้านพาณิชยกรรม

ข้อเสนอแนะ

1. เจตนาในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพหลังจากเรียนจบชั้น ม.3 ได้รับอิทธิพลจากการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากกว่าเจตคติต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ และระดับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ไม่ว่าจะวิเคราะห์โดยจำแนกหรือไม่จำแนกตามพฤติกรรมการศึกษาต่อแต่ละด้าน ดังนั้นในการแนะแนวให้นักเรียนเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ ควรมุ่งที่กลุ่มอ้างอิงเป็นเป้าหมายแรก ต่อมาคือ ระดับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

นักเรียนที่มีระดับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในระดับสูง มีแนวโน้มจะเลือกศึกษาต่อสายสามัญมากกว่าเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ส่วนนักเรียนที่เลือกศึกษาต่อสายอาชีพส่วนใหญ่จะมีระดับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในระดับปานกลาง ดังนั้น ครูแนะแนวอาจให้ข้อมูลเหล่านี้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนทราบว่า การเลือกศึกษาต่อด้านใด มีการแข่งขันเป็นอย่างไร

2. ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงกับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพด้านช่างอุตสาหกรรม และสายอาชีพด้านพาณิชยกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงในทุกกลุ่มอ้างอิง คือ พ่อ แม่ พี่ ญาติผู้ใหญ่ ครู และเพื่อน กลุ่มอ้างอิงเหล่านี้มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนให้นักเรียนเลือกหรือไม่เลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ กล่าวคือ หากต้องการโน้มน้าวใจให้นักเรียนมาเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพมากขึ้น ควรให้กลุ่มอ้างอิงเหล่านี้เป็นผู้ชักจูงหรือโน้มน้าวใจให้นักเรียนมาเลือกศึกษาต่อในด้านต่าง ๆ นี้

3. นักเรียนที่มีเจตนาจะเลือกและมีเจตนาจะไม่เลือกศึกษาต่อสายสามัญมีความเชื่อต่างกัน 9 ความเชื่อ นักเรียนที่มีเจตนาจะเลือกและมีเจตนาจะไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีพด้านช่างอุตสาหกรรมมีความเชื่อต่างกัน 6 ความเชื่อ นักเรียนที่มีเจตนาจะเลือกและมีเจตนาจะไม่เลือกศึกษาต่อสายอาชีพด้านพาณิชยกรรม มีความเชื่อต่างกัน 4 ความเชื่อ ดังนั้น หากครูแนะแนวต้องการให้นักเรียนเปลี่ยนเจตคติต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ สายอาชีพด้านช่างอุตสาหกรรม หรือสายอาชีพด้านพาณิชยกรรมที่ควรเปลี่ยนที่ความเชื่อที่ต่างกันเหล่านี้ โดยการโน้มน้าวให้นักเรียนมีความเชื่อในผลกระทบทางลบน้อยลง ส่วนผลกระทบทางบวกก็โน้มน้าวให้นักเรียนเชื่อมากขึ้น

4. จากผลการวิจัยนี้จะเห็นได้ว่า นอกจากเจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง จะส่งผลต่อการทำนายเจตนาแล้ว ระดับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนก็เป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อการทำนายเจตนาในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพหลังจากการเรียนจบชั้น ม.3 ดังนั้นหากจะมีการศึกษาพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเลือกศึกษาต่อหรือการเลือกอาชีพ เช่น การเลือกศึกษาต่อหรือการเลือกอาชีพหลังจากเรียนจบชั้น ม.6 หรือ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยนำทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลไปใช้ศึกษาพฤติกรรมเหล่านี้ ควรจะศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เช่น ระดับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ความสนใจในอาชีพ หรืออาชีพของบิดามารดา เพิ่มเติมด้วย เพื่อจะได้ผลการศึกษามีประโยชน์มากขึ้น